

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilvántartás és hirdetések.

Telefon szám 34.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenként egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 8 kor.

Fél évre . . . . . 4 kor.

Negyed évre . . . . . 2 kor.

Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számítattanak.

Nyilvántartási szám 50 fillér.

MURAKÖZ

Feloldó szerkesztő:
ZRINYI KÁROLY.Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.Kiadó és lapnyilvántartó:
STRAUSZ SÁNDOR.

Hadikölcson.

Hovatovább lejár a terminus, melyet a harmadik hadikölcson jegyzésére kitűztek. Örvedetesen konstatalhatjuk, hogy a harmadik kölcsonra a jegyzések sokkal nagyobb arányokban történnék, mint az első és második jegyzés alkalmával.

Természetesen ehhez az animót első sorban azok a fényes sikerek adják, amelyekkel hős katonáink a nehéz harcokat a különféle csatatereken vívják. Másrészt az élő tanubizonyosága ez annak a nagy áldozatkészségnek, melyre nemzetünk a nagy véráldozatok mellett, dacára szűkös anyagi viszonyainak, a legnagyobb erőfeszítéssel vállalkozik.

Szánktól vonjuk meg a koronákat, hogy az államot a rengeteg terhek viselésére képesé tegyük.

S a bizalomnak ez a nagymértékben való megnyitkozása annál értékesebb, mert gyökerét országáért a nép szívében találja. Lélekemelő a tudat, hogy ez alkalommal a nép is nagymértékben jegyez hadikölcson. Ezekből az apró ezrekből támadnak a hatalmas miliók, melyek a küzdő karokat acélozzák, az öldöklő fegyvereket élesebbé teszik.

Ebben a fényes eredményben kétségtelenül az intelligenciának van hatalmas része. A vezető egyének: lelkesek, jegyzők, tanítók stb. lelkesítésének az érdeme, hogy a különben tartózkodó és zárkózott természetű nép erszényét megnyitja s obuluszait a Haza oltárára rakja.

Az alábbi levél is fényes bizonyosága ennek a hazafias munkának. Muraszentmártonnak derék jegyzője az élő példa rá, hogyha a községben van valaki, aki a néphez közeledik s az általa jól ismert gazdákat felvilágosítja, őket adakozásra kapacitálja, azok a jó szóra hajlanak s a ládafiában kammat nélkül örzött, penészedésnek induló bankókat az államnak magasabb kamatozásra átengedik.

Sajnos, hogy nem mindenütt van ez így. Muraközben talán több körjegyzőség is van, ahol a muraszentmártonhoz hasonló nagyobb érdekfűzés tapasztalható; de nagy általánosságban a muraközi köznép közt a hadikölcson jegyzés tekintetében meglehetősen indolencia mutatkozik.

Ebből a közömbösségből pedig bizonyára ki lehetne emelni a népet; mert a muraközi ember jószívű, hazafias érzésű s a nálánál műveltebb osztálybeli állat engedni magát vezettetni s ha nem is hajlandó akkora áldozatokra, mint a kunsági, jászági, vagy más vidékbeli magyarság — de aránylagos áldozatokra bizonyára ő is kész.

Annival is inkább, mert a muraközi népnek ma több pénze van, mint bármikor s ezt a pénzt otthon tartogatja, ügyszólván rejtve s gyümölcsét jóformán nem is élvezi.

Szép feladat vár tehát a muraközi népvezetőire: a lelkesekre, jegyzőkre, tanítókra, keressék fel a falusi lakoságot, tájékoztassák a hadikölcson természetéről s világosítsák fel hazafias kötelességeiről azok támogatására, akik a harc mezőin véreket ontják s ezzel az otthon maradtakkal szemben, hogy

Hazájukat s otthonukat biztosítják, legszebb hazafiai kötelességeiket teljesítik.

Még rendelkezésükre áll egynehány rövid nap: Használják fel ezt a hátralévő időt, hogy ők is számolhassanak be sikereikről, mint a muraszentmártoni körjegyző, kinek levelét egész terjedelmében közöljük:

Tekintetes Szerkesztőség!

Tudva, hogy figyelemmel kíséri a kisgazdák hadikölcson jegyzésének eredményét, vagyok bátor közölni, hogy jegyzőségemben eddig — személyes közreműködésem és közvetítésem mellett — kizárólag kisbirtokosok, összesen 32300 koronát jegyeztek és fizettek be azonnal készpénzben, a III-ik hadikölcson javára.

Ezen nem remélt szép eredmény mellett érdemes megjegyezni, hogy jegyzőségemben a lakosság muraközi horvát anyanyelvű.

Az eddigi lefuzelt jegyzések a következők: Tündérlak: Szobocsán István 4000, Levacsics István 300 K; Lapány: Ifj. Novák József 100, Spolarics Márton 1050, Tarovics Margit hajdon 800, Oletics Márton 500, Kodba János 300, Radovics Franciska 400, Filipán Kata 500 K; Szentmargithegy: Tersztenyák Márton 600, Petermanecz István 600, Vinkovics Mihály 500, Jakopics Jakabné 2200, Jakopics Jakab 1200, Premus Margit 200 K; Majorlak: Oletics Istvánné 900, Oletics Györgyné özv. 200, Tersztenyák Péterné 400, Pevecz Magdolna 1050, Percsics István és neje 400, Novák Márk és neje 900, Percsics István 1050, Pevecz József és neje 600, Král Istvánné özv. 400 K; Muraszentmárton: Szobocsán Boldizsár 800, Palics István 2000,

A „Katzelmacherok“ közelében.

Iria: Lukács Lajos.

„Vera“

Szép név ugyebár? Nem kell valami különös fantázia hozzá, hogy elképzeljünk magunknak egy szőkehajú, sudártermetű szép leányt.

Pedig ez esetben tévedünk.

Vera, akiről itt szó lesz, nem más mint egy egyszerű farkaskutya, aki igen hasznos szolgálatot tesz egészségügyi csapatunknak.

A rendes létszámhoz tartozik és az ezredirodában rendes anyakönyvi lappal bír.

Neve: Vera.

Neme: nőstény.

Kora: 3 év.

Bevonulás: 1915. június 15.

Ugyanolyan és ugyanannyi menaszit kap, mint bármely közkatonna.

Kiképzője egy pápaszemes, igen intelligens arckifejezésű »sanitec«.

Volt alkalmam munkában látni az ügyes állatot és mondhatom, hogy fényes szolgálatteljesztéstől el voltam ragadtatva.

»Verát« hegyes, sűrű erdő területen használják, olyan helyeken, ahová az egészségügyi csapat nem mehet járni el.

A »Sanitec« fittyent egyet.

G-h suchen Vera!

Es Vera megindul. Szaglász mindenfelé, te-

kintget erre-arra, majd felneszel s eliramodik a sűrű közbe.

Utána sietek és rukkerommal követem útját. Egy fa előtt hirtelen megáll. Pontosan kiviszem, a fa alatt egy katona fekszik. — Körülzaggassza, majd a vállára teszi két első lábát, óvatosan leemel sapkáját és már iramodik felénk. Hozánk érve »Sanitecunk« elveszi a sapkát és »Vera« megindul, hogy a sebesülthöz vezessen bennünket.

Két »Sanitec« hordággal jön velünk és a szegény sebesült, aki fájdalomában az erdő sűrűjébe menekült, megmenekült attól, hogy segély hiányában elpusztuljon.

Sok emberéletet mentett már meg a derék »Vera«.

Ilyen hasznos szolgálatot teljesít és megtörténhetik az is, hogy érdemei elismerésül »kitüntetéshez« jut.

Már volt eset erre!

Beregi bajtárs, a rum és az erkölcsi tanulság.

Ülök fedezékemben, fogaim között kis pipámmal és elgondolkodom. Száll a füst nagy bodorkban és azokkal gondolataim messze-messze, oda, ahol a nekem oly kedves szőke Valakim talán éppen e percben már gondol...

Kitekintek a kőbe burkolt magas hegyekre és ezekre nézve eszembe jut, milyen messze va-

gyok hazulról s úgy érzem, mintha magasabbnál-magasabb hegyek börtönében szinylődném...

M-rengéséből hangos perpatvar riaszt fel. A mellettünk lévő fedezékben folyik a vita. A legmagasabb hang Beregié, akinek a nyelve úgy pörög, mint a szemlalom kereke.

Önkénytelenül Molier »Fősvénye« jut eszembe. Nagyon hasonlít ez az ember.

Most is valamilyen csirkepörvöl van szó, amiből ökleme óriási véget csinál.

Felvételezés volt. Ez annyit jelent, hogy a katonának kiosztották az őket megillető, kenyérvizet, cigarettát, szalonnát, sajt, gyufa és kávékonzervecz részt.

Beregi őrszolgálatot teljesített és helyette más valaki vette fel a neki jutó porciót.

Telhetetlen természetéből kifolyólag rögtön meggyanusította bajtársát, aki az 6 részt átvette és ráfogta, hogy mindenből egy-egy részt magának megtartott.

Ennek az ügynek a tisztázása természetesen nem ment simán, a vita mindig magasabb és magasabb tenorra ment át, melynek csak a napiparancs kihirdetése vetett véget.

Elhatároztuk, hogy ezeknek a scénáknak egyszer s mindenkorra véget vetünk.

Eszközlül egy üveg rumot szemeltünk ki.

Ennek az üveg rumnak a fele Beregié, a másik része Német tulajdona volt.

Foztuk az üveg rumot, háromnegyedrészét áttöltöttük egy másik üvebe és azt elfajítottuk. Német adta a berugottat.

Jurovics István 1600, Tergovics Iván 100 K; Muranyirád: Kodba István 400, Petermanecz Antalné özv. 2000, Oletics Éva özv. 1000 K; Hétház: Kerznár Mária 1050, Kerznár Imre 1500, Kerznár János 1200 K; Ormos: Percsics István 800, Novák István 300, Tajfár Márton 300, Ambrus Györgyné 100 K; összesen: 32300 K.

Megemlitem, hogy a II-k hadikölcsönre 12700 K lett jegyezve és készpénzben befizetve a kiszázdák által.

Örömmel értesültem a harctéren levő több tiszt ismerősömtől, hogy a muraközi horvátjaku katonák megbízható és bátor harcosok; — a kölcsonjegyzés eredményéből pedig megállapítható, hogy az itthon levő lakosság is igazi jó magyar hazafi, a kivétel meg lehet érteni, hogy a jelen időkben miként kell a hazafias kötelességet gyakorolni.

Muraszentmárton, 1915. nov. 9-én.

Tisztelettel
Dobsa Kálmán
körjegyző.

Névtelenek.

Sajnos, nem a névtelen félistenekről, sem azok méltó utódairól szól az ének, pedig az epigonok is méltók volnának arra, hogy halhatatlan tetteikről költők zengjenek hősökteményt.

Más névtelenekről szól az ének! Gyáva, oroza sebezni akaró névtelenekről! Sajnos, a háború tartama óta többször volt alkalmunk tapasztalni, hogy nem magyar emberhez méltó névtelen feljelentések mentek az itteni katonai kórház vezetői és élelmezői ellen a felettes hatóságokhoz, mesélve az igazsággal homlokegyenest ellenkező dolgokat!

Mi célból? A feljelentetteknek hajuk szála sem görbült meg, a beteg katonák egy perccel előbb nem gyógyultak meg, s egy gramnyi étellel nem kaptak többet, szóval minden a régiben maradt, azért, mert a feljelentések alaptalanok voltak, s a feljelentők a kényelmes és utálatos névtelenség köpenyébe burkolózva egyetlen esetben sem tudtak pozitív adatot felhozni s feljelentéseik az általánosság körében mozogva, vizsgálat tárgyát nem képezhették.

A háború elején nemzetiségi-osztályozásról és rossz élelmezésről volt tele városunk — alaptalanul.

A katonai fegyelem a kórházban sem lazulhat meg, s ha a rakoncátlankodók véletlenül magyar fiúk voltak, a magyar katonák üldözéséről volt szó. Rossz élelmezés pedig sohasem volt a helybeli kórházban E sorok írója a Vörös Kereszt Egyetel hőgyeivel hónapokon át — naponként — izlettette meg az ételeket, s azok az ételeket sulyban, minőségben mindig kifogástalannak találta.

Kézen fekvő dolog tehát, hogy a feljelentések nemelen boszú műve, s nem törődött velük senki, de ujabban ismét gyártattak ilyenek, ok, hogy szó nélkül ne hagyjuk azokat.

Ha valaki igazán törődik az itteni betegekkel, s azok sorsát igazán szívén viseli, álljon ki a porondra, s amennyiben a vádak igazaknak bizonyulnak, bizonyára orvosoltatnak is; de addig, míg a feljelentők a kényelmes anonim köpenyt öltik magukra, nyilvánvaló, hogy a feljelentők nem lehetnek mások, mint szállítottak bizonyára.

Azt hiszem, nagyon közel járok az igazsághoz, ha e nemes, felbuzduló lovagok a csáktornyai publikum eme speciesében keresem, mert — mint említettem, — tisztességes ember ily szerepre nem vállalkozik.

— o —

4168/1915.

Hirdetmény.

Csáktornya nagyközségben az ellátatlanoknak vagyis azoknak liszt szükségletét, akik azt a vármegye utján biztosították részükre — a helybeli kereskedők fogják kiszolgáltatni.

Hogy a beszerzési és felosztási tervezet elkészíthető legyen, felhívja Csáktornya község előljárósa az érdekelt igényelőket, hogy mindegyik azon csáktornyai kereskedőnél, ahol liszt szükségletét bevásárolni óhajtja, feljegyzés céljából sírgörsen jelentkezzék.

Csáktornya, 1915. november 12.

A községi előljáróság.

K Ü L Ö N F É L É K.

— **Halálozás.** Mély megilletődéssel tesszünk eleget hírlapírói kötelességünknek, amikor regisztráljuk, hogy Simon Lajos nyug. ítélőtáblai bíró, a csáktornyai kir. járásbíró volt vezetője, f. hó 8-án éjjel fél két óraker, életének 64-ik, boldog házasságának 23-ik évében szívizéhdűdés következtében elhunyt. Simon Lajos, aki tavaly történet nyugdíjaztatása alkalmával érdemeinek elismerésül a Ferenc József-rend tiszti keresztjével tüntetett ki, nyugalomba is Csáktornyan tartózkodott családja körében, annak az általános szeretetnek és tisztelőnek élvezetében, amely hivatalos ténykedése közben is neki osztályrészül jutott. S ezért elhunyt a polgárság legszelebb rétegeiben igaz részvételt keltett. Temetése 9-én délután 3 óraker volt meg nagyszámú közönség részvétele mellett. A közönség-soraiban ott láttuk a nagykanizsai kir. törvényszék küldöttségét dr. Kenedy Imre kir. táblabíró tanácselnök s a perlaki kir. járásbírósa képvisellett Szabó Győző kir. járásbíró vezetése mellett. Résztvettek a temetésben a csáktornyai bíróságok, hatóságok, katonák, testületek s az iskolák tanulójifjúsága, melyeknek gondnoksági tagja, illetőleg igazgatótanácsosa volt. A tanítóképző intézet énekkara a gyászháznál s a temetőben gyászdalokat énekelt. A gyász szentmisét f. hó 10-én d. e. 9 óraker mutatták be. Nyugodjék békében.

— **Halálozás.** Baranics Mihály nov. 4-én este 10 óraker, életének 54. é házasságának 29-ik évében, hosszas szenvedés után Budapesten elhunyt. November 6-án délután temették el ugyanott. Nyugodjék békében!

— **Tűz.** Mult héten pénteken a hajnali órákban tűz ütött ki a Kossuth Lajos utcai Bencsik-féle ház telkén. A tűz az istálló és pajtát hamvasztotta el s kárt tett lakarmányban, tűzifában, felszerelésben és baromfiban is. Az elpusztult melléképületek biztosítva voltak. A tűz lokalizálásában buzgó tevékenységet fejtett ki a tűzoltóságon kívül Wohlsein Károly kéményseprő mester,

Beregi jön, első szempillantása az üres rumos üvegre esik. Valamit akar mondani, de eláll a száva.

Német elkezde énekelni.
Egy, meg egy, az csak kettő,
Nem kell nékem szerető.
Kettő meg egy az három,
Nem, nem, nem, nem,
Csak te leszel a párom.
Beregi éktelen dühbe gurul.

Ajjasság, szemtelenség! Intelligens ember léte rélyesmit csinálni! Két koronát ittál most meg, te csirkefogó és — nekem nem hagyta semmit! Ez a csattanója a dolognak, hogy öneki nem maradt semmi. Az ő gyomra rövidült meg.

Megértettük a dolgot.

Egész éjjel nem hagyott bennünket aludni, folytonosan beszélt és azt hajtogatta, hogy a rum 2 koronájába került.

Hagytuk. Német adta tovább a berugottat és éjszaka is énekelni kezdett.

Beregi fetrengett dühében.
Pfüj részeg! Még botrányt csinál itt és nekünk lesz belőle bajunk — két koronáért rumot meginni, gyalázat!

Német csak nevetett.

Csak nevesse, te négyblói állat — két kor... Mindnyájan fuldoklottunk a nevetéstől.
Már szívesen adtunk volna neki két koronát, hogy elhallgasson.

Hajnalodott. Kitérőltük szemünkbeől az álmat és hozzáláttunk reggelink elkészítéséhez.

Ismét Beregit lehetett hallani.

Milyen jó lenne, ha most rumom lenne, önt-hetnék egy keveset a feketekávémba. Két koronáért rumot kiinni...

Nem bírtok tovább.

Német elővette a rumos üveget és a másik üveget s Beregi szemelátára visszaöntötte a *két korona* értékű rumot.

Beregi úgy állt ott, mintha gyökeret vert volna.

Mi kórusban felneveltünk.

Mit jelent ez? Kérdi Beregi.

Semmi mást, mint azt, hogy neveltségű akartunk tenni téged fővénységgeddel és te szépen belekerültél a csapdába. Lásd be, hogy a fővénységged csunya természet és ha van benned egy kis szegényérzet, megjavulsz és nem leszel többé olyan komizult fővénység, mint amilyen eddig voltál; ez nem való jó bajtárshoz itt e helyen, ahol mindannyian egymásra vagyunk szorulva és egy családot képezünk.

Beregi nem szólt egy szót sem. Elszégyelte magát.

Este látom, hogy párolgó csajkával közeledik Némethez.

Volt egy kis nyers rizsem, azt megfőztem, most csokoládét reszelek rá és megeaszuk. Fejedelmi lesz ez Német.

Összenézünk.

Ez a gyerek kezd javulni. Megjavította a

rum, amely egyébként rendes körülmények között zültsébe taszít.

Igy nevel a harctér!

Ricordo.

Előre honvédek! Felhaznik a vezényszó a rohamra.

Egymásra rakott kövekbeől emelt torlasz mögött már felbukkannak a talján arok, de elegendő csak annyit tudniok, hogy honvédekkel állnak szemben, máris megfordulnak és rohannak hanyat-homlok az erdőbe vissza.

Utánuk!

Itt egy fel nem robbant gránát, amott egy kékülő torzult arcú talján felszik. Zubbonya keblén, széttárva, kinjában még mindig fogja a zubbonyt görcsös ujjával. Sprapnell szörja golyóit, gépfegyver kattoo, dum-dum golyók patognak, hurráh, »avanti Savoja« kiáltások; szuronyok csatogása, hörgés, trombitaszó, általános zűrzavar — ez a roham. Egy fa fedezete mögül küldöm halálra a taljánokat.

Nem bátrak, de tisztjeik valóságos szónoklatot tartanak a Haza és király iránti kötelességről, és így egy kis félsziget hiuságukat, nehezen bár, de mennek a biztos halál elé! Szuronyaink mindig vad futásra kényszerítik őket.

Elhagyom fa mögötti helyemet és rohanok a menekülő ellenség után. Már egészen az Isonzónál vagyok.

aki a tüzet először vette észre a szakavatóságával párosult fáradságtalansággal nagy segítségére volt a tűzoltóknak.

— **Adomány.** A vörös kereszt egyesület csáktornyai fiókja javára dr. Viola Vilmos orvos utján Lovassy Béláné Budapestről 20 koronát küldött, melyért az elnökség nyilvános köszönetét fejezi ki.

— **Csáktornya hadikölcsöne.** Csáktornya városa a harmadik hadikölcsönre 40000 Kt jegyzett. És pedig a Csáktornyai Takarékpénztárnál 12, a Muraközi Takarékpénztárnál 10 s a Csáktornyavidéki Takarékpénztárnál 18 ezer koronát.

— **Hadapródiskolai felvételek.** A Budapesti Közlöny november 3-iki számában a honvédelmi miniszterium rendelete jelent meg, mely szerint a katonai hadapródiskolákban, katonai akademiákban és a Ludovika akademiában rendkívüli felvételek lesznek. Az akademiái pályázathoz elegendő a középiskolai hetedik osztály elvégzésének igazolása, hadapródiskolákba való felvételhez pedig a harmadik osztályról szóló bizonyítvány. A katonai nevelés nagyszámú államköltséges hellyel könnyítették meg. A folyamodványok november 25-ig nyújthatók be.

— **Jubiláló gimnázium.** A nagykanizsai kegyes tanítórendi gimnázium, mely 1765. november 5-én kezdte meg működését, a múlt héten ünnepelte meg fennállásának 150-ik évfordulóját. Az iskola, a rendkívül idősre való tekintetből, az ünnepélynek szűk körét szabott: hálaadó istentisztelettel ünnepelte meg, melyen a város közönsége nagy számmal vett részt.

— **A burgonya rekvirála.** Miután az a veszély fenyeget, hogy nagymérvben fog megindulni a burgonya összevásárlása és elszállítása, a vármegye ahszpánja utasította a hatóságokat, hogy gondoskodjanak sürögösen, hogy a lakosság el van-e látva a jövő termésig burgonyával s ha nincs, milyen mennyiségre lenne szüksége.

— **Figyelmeztetés.** A csáktornyai m. kir. posta- és táviróhivatal főnöksége figyelmezteti a közönséget, hogy gyorsan romló

tartalmú küldemények feladásától a hidegebb idő beálltáig a saját jól felfogott érdekében tartózkodjék, mert a mai vasúti közlekedési viszonyok mellett a postai csomagok — még a Budapestre szólók is — legfeljebb a feladást követő negyedik napon juthatnak a címzett kezébe.

— **A mozi megdrágulása.** Vettük a következő levelet: A filmanyag drágulása folytán a kölcsöndíj is aránytalanul magasabb lett. Ennél fogva kénytelen a vezetőség a háború előtti eredeti helyárakat visszaállítani. Ezen csekély áremelés ellenében azonban bő kárpótlást nyer a közönség azáltal, hogy költséget nem kimélve a vezetőség sorrendben a legújabb filmtraktókat fogja bemutatni a közönségnek. Ma pl. a »Rejtélyes hotelszoba« c. sláger van műsoron, mely daraból a budapesti napilapok kritikája sok dicsérrel emlékezett meg. Aztán következnek »Egy élet ára« »Szentiványi álom«, »Felfobbant aknák« stb. stb. Ezek a darabok egytől egyig a kinematográfia legsőbbrendű alkotásai közé tartoznak s a közönségnek sok élvezetes szórakozást fognak nyújtani. Személyesen is meggyőződünk a számlákból, hogy a mozi belépő díjak felemelése, sajnos, indokolt. A helyárak felemelése nélkül a mozi rendeltetésének megfelelni nem tudna.

— **Gabonakészletek bejelentése.** Belügyminiszteri rendelet szerint december 2-ig búzát, rozst, ketszerest, árpát, zabot senki sem szabad vásárolnia, csak a haditerményrészevnyélársaságnak vagy bizományosainak. November 25-től 28-ig mindenki tartozik bejelenteni, mennyi búzája, rozsa, ketszerese, árpája, zabja és lisztje van s mennyit tart vissza ebből gazdasági és háztartási szükségleteire. A nov. 28-iki összefűrés után mindenki eladhat készletéből maximális áron, de dec. 25-től kezdve rekvirálják a fenti gabonaféléket métermázsánként 4 K-val alacsonyabb áron. Ez a rendelet a bab, borsó és lencsekészletekre is vonatkozik.

— **A háború.** A harctérről egyre kedvezőbb hírek érkeznek. A szeb hadjárat vége felé közeledik. A múlt hét legfényesebb haditénye Nis és Kraljevo elfoglalása. Mind

keltő nov. 5-én jutott katonáink birtokába. Nis-t a bolgárok foglalták el, 3 napi elkeseredett harc után, Kraljevót pedig Kövess német csapatai. Mindkettő fényes eredményt jelent. Mert Nis a tulajdonképeni főváros volt, Kraljevóban pedig újabban telepedett a szeb udvar és kormány, a hogy Nis-t az ellenség fenyegette. Csapataink elfoglalták továbbá Paracint, Krusevacot, Aleksinacot, ahol mindenütt ezekre rugó foglyot ejtettek. A szeb hadsereg Mitrovica felé vonul visszafelé, ahol állást foglal s keresi az összeköttetést a francia angol hadsereggel. Ami azonban eddig még nem sikerült. Ellenben a mi csapataink és a bolgárok Krivivirnál találkoztak, ami nagyfentőségű esemény az együttműködés szempontjából. Már van is látszatja ezeknek az együttes operációknak, mert az előnyomuló franciák és angolok Prilepnél, Krivolaknál és Strucicanál már jelentékeny vereséget szenvedtek. — A többi harctéren kevesebb jelentőségű esemény történtek. Az oroszok a Strypamenti harcvonalunk ellen elkeseredett támadásokat indítottak, de visszautasítottak. Riga és Dünaburg előtt változatlan a helyzet. Az olaszok is hiába folytatják örületes támadásaikat Görz ellen. Egyik hajójukat ellenben (Arcona) egy tengeralattjárónk elsüllyesztette. Franciaországban helyi harcok folynak. Franciaországban azonban forrongnak a kedélyek. Keresik a bűnbakokat Viviani miniszterelnök helyébe Briand került a kormány élére. Sokkal jelentősebb esemény történt azonban Görögországban, ahol Venizelos Zaimiszt megbuktatta abban a reményben, hogy ezzel ő kerül megint a hatalomhoz. De csalódott, mert a király szöbe sem állott vele, hanem a régi Zaimisz miniszterium élére Skudalisz helyezte s ezzel Görögország az antant kezéből kiskilt. Az antant diplomatai most annál inkább Romániában átkalódnak, hogy azt a maguk részére megnyerjék, de ott is alighanem hiába mesterkednek.

Köszönetnyilvánítás.

Hálás köszönetem! fejezem ki derék tűzoltóinknak és igen tisztelt vezetőiknek, kik a tüzest alkalmaival az oltás körül fáradoztak. Köszönt mindazoknak is, kik bármiképen segítettek.

Külön kell megköszönnöm Wohlsein Károly keményseprő úr fáradozásait, ki egész idő alatt ügyes tevékenységével nemcsak hathatós segítség volt, de bátorságával s kitartásával mindenkre büzdölőg is hatott.

Bencsák Stana.

KÖSZÖNETNYILVANÍTÁS.

Mindazoknak, akik a f-lejtethetlen drága jó férj és jó apa elhunyt alkalmaival szíves részvétellek, mélyeségű fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, fogadják úgy az én mint gyermekeim hálás köszönetét.

Özv. Simon Lajosné

KÖSZÖNETNYILVANÍTÁS.

Miradok, kik boldogult férjem, illetve atyánk Stih István elhalálása alkalmából a temetésen résztvettek, valamint g-ászonkat enyhíteni igyekeztek, fogadják ezúton is hálás köszönetünket.

Özv. Stih Istvánné és családja

ZANHALNOST.

Svi oni, koji su mojeja pokojnoga moza, liiti ota našega na zadnji put sprovedili, po ovim putu jim lepo zahvalimo.

Udov. Stih István i familija.

Egy kis kórákás mellett katonákat látok, ők is észrevesznek, hívnak engem: Gyere ide hozzánk! Odamegyek. Az egyik bekötött fejtől, megcsókol. Akkor látom, hogy talján és a többi is azok.

Felkapom puskámat, megfordítom és a túsájt akarom arra használni, hogy visszafelé tereljem őket a többi olasz közé. Szétrebennek. Érzem hogy két karától és csókol, majd összehajlik a két kar és úgy kér, ne bántsam őket. A többi már a harmadik határban jár, azokat hagyom, hiszen egyedül vagyok, nem igen bírok velük. Ezt az egyet azonban elfogom. Elveszem fegyverét, szó nélkül ideadja. Megnézem jól. Magas sudár termet, fekete haj, villogó szem. Mittha a »Santa Luciát« hallanám énekelni. Ez a fickó nagyon hasonlít arra a gondolierre, akitől Velencében e dalt hallottam.

Elérintek a kökerítés mögé, foglyom leveti búzát, látom inge csupa vér. Tűdje van állóve. Kér, hogy kösssem be. Előveszem kötszeremet, bekötöm. Mielőtt észrevenném, megcsókolja kezemet, majd újjáról ezüst gyűrűt húz le és nekem adja. Megnézem a gyűrűt, finomművi olasz munka rajta e név:

»Ricordo«

Valóságos gránát és srappeltes hull körülöttünk. Ricordo nyakából lefogó médailionját veszi elő, melyben egy női fénykép van elhelyezve és azt csókolja szenvedélyesen, majd imádkozik....

Parancsot kaptunk, hogy az erdőben fejeződünk fel, otthagytam Ricordót. Mögöttem egy grá-

nát explodált; hátranézek, látom még Ricordót, mint esőket küld utánam. Az erdőben elhelyezkedünk, mellettem öt halott fekszik, mintha aludnának.

Éhes vagyok, szomjazom, az eső is esni kezd, leszáll az éj, várjuk az éjjeli támadást Világító pisztolyt nem szabad használni, nehogy az ellenség tudomást szerezzen róla, hogy itt vagyunk. Belebámulunk a koromsötétségbe s mintha kuszó alakokat látnánk és suttogó hangokat hallanánk... Rettenetesen szomjazom.

Kikészítem alumínium poharamat és gyűjtöm benne az esővizet, mind-n csepp enyhít.

Zúnak a gránátok és srappeltek.... Kinyújtom kezemet a pohár után. Iszonyú fájdalom nyilatlik jobbkaromba.

Megsebesíttem!

Kúsza megyek a kötözőhely felé. A rell o-törnyé arcomba világít L-hasalok, nem szabad, hogy észrevegyenek, még élni akarok.

Gyenge nyöszörgést halok mellettem.

Signore....

Od-nézek, irtózatoss gránátölcésér szőlén egy lábatlan embertömeget látok.

Ricordo volt.

Görösös ujjai között a kis fényképes mé-

daillon.

Szóltom:

Ricordo!

Nem felel.

Azután én is elájtutam.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržavanja novinah, se imaju poslati na ime urednika u Csáktornya

Izdateljstvo:

knjižara Strausz Sandora kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: svaku nedelju.

Prodajna očna je:

Na celo leto . . . . . 8 kor.
Na pol leta . . . . . 4 kor.
Na četvert leta . . . 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i faj računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Saradniki:
PATAKI VIKTOR i SRÁY FERENCZ.

Izdatelj i vlasnik
STRAUSZ SANDOR.

Kak smo spotrli Srbiju.

Niš je propal. - Niša su bulgarci šturmum zavzeli. - Srbski pobeg. Položaj srbskih šeregov. - 5400 talijanskih robov. - Francuzi u Albaniji. - Nazat smo zbili ruse i talijane. - Veliki francuzki zgubiček u Vardar dolini. - Pobil se je englezki kralj. - Četiristo zarobljenikov. Zniknul je srbski korman. - Beži srbski šereg.

Kak stojimo na bojnom polju?

(M. J.) Čeli prošli tjeden je na bojnom polju nam poslužila sreća, kaj niti nije čudo, ako se izmislimo, da našim vojnikom nema para. Talijan, srb i rus je sve napravil, da svoje najbolje vojnike u velikim broju pošle u bitke. Ali sve za bavana! Nigdi nesu naši retirirali, nasuprot strahovito velike kvare su načinili neprijateljem, pak k tomu niti korak jih nesu pustili naprej. Vidimo, kaj se je pripetilo na ruskom, srbskom i talijanskom bojnom polju prošli tjednu.

1.) Rus je pri Visniovki i Barkanoki navalil na nase čete 3 ga o. m. Tu je 500 rusov mrtvih ostalo. Pri Sienikovce zvanom selu je ov isti den 3000 rusov bilo polovljenih. Pri Cartorsk zvanom mestu polovili su naši 1117 ruskih vojnikov i 11 mašinspuškah odzeli od njih. — Drugi den su naši pri Sienikovcu opet 2000 rusov polovili. Tu je četiri dni, po dunu i po noći trajala bitka, u kojoj su naši svega skupa 6000 ruskih vojnikov i 50 oficirov polovili.

Nemške čete su takaj lepo napredovale proti rusu. Novembra 4 ga su nemci pri Komarov zvanom mestu 2000 rusov polovili.

2.) U Srbiji naši, nemški i bulgarski vojnici strahovite vudarce davaju svaki den srbom i tiraju jih dalje na črnogorsku granicu, med planine, gde se budu skrili morali. Ali črnogorski kralj, koj z srbom drži, je vre glas podignul proti tomu, da bi srbske čete u njegov orsag vušle, ar je nema s kim hraniti. Niti njegovi ljudi nemaju kaj za jesti, ar med planinama nikaj ne raste. Ove jako siromašne ljude samo kože hraniju. Tuliko kozah pak nemaju, da bi i srbskomu šeregu mogli mleko, pak sira dati za jesti. Drugi živez su si črnogorci iz Hercegovine, Grčke i Srbije dovozili, ali u taborskih vremenih ovi susedni orsagi jim nikakve pomoći nemreju dati, niti pak kaj prodati. Zbog toga je vezda jako zlo pri njih. Sami nemaju iz česa ziveti, ne da bi srbske čete hranili.

Naši, nemški i bugarski šeregi su prošli

tjeden prevzeli srbsku Požegu, Jagodinu, Kraljevinu, Varvariu, Čupriju, Paračin, dapače i Niš, gde je do vezda srbski kralj i srbska vlada stanovala. Vuža bude svaki den vuzkeša około Srbije. Kralj Petar je vre u Črnogoru (Montenegru) pobege, gde se ve zalupati i penitenciju držati more za one čine, s kojom je ov veliki tabor zrokuval. Božja kaštiga ga je vre dostigla. Vekše sramote za jednoga kralja nemre biti, kak da pobeći mora iz svoje kraljevine i ostaviti krunu, palače svoje i puk svoj, kojega je u veliku nevolju spravil, gda je vmoriti dal našega kraljica i njegovu ženu.

Da to sve vidimo, je li ima još takvoga, koj reći vupa, da nema Boga, pak nebi mislil u božanstvenu pravičnost.

Gde su ona nakanenja srbskoga kralja, s kojom je hotel odeti od nas Bosniju, Hercegovinu, Slavoniju, Horvatsku, južnu stran Magjarske, pak naše lepo Medjimurje? Polovica Srbije je vre u našoj i bulgarskoj ruki. Belgrad prvi, Niš drugi srbski glavni varaš, Kraljevina, gde se je potegnuli hotel srbski kralj, je u našoj ruki. Niti jedno selo nema več u svojem orsagu, gde bi si glavu na počinek mogel doli deti. Beži, kak divja zver, koja nema mira, niti počinka, gda ju lovci tiraju.

A njegovi pajdaši ruski car, englezki kralj, francuzki predsednik?! I ovi su ga ostavili. Ova velika gospoda su samo onda radi imeli, slabešega pajdaša, gda jim je na hasnu bil. Vezda, gda je na nikaj došel, se zaluju za njega, ali takovu pomoć, s kojom bi mu pomogli, mu nedaju, ar si ovi sami svoju kožu braniti moraju, koju bje naša i nemška vojska. U Kraljevu su srbi zgubili 130 štukov, koje nisu mogli na hitro sobum odpelati, gda su toga festunga naši prevzeli.

3. I od talijana se moramo zmisлити, da znamo, kak ide njemu? Siromak taljan! I on je mislil, da bu od nas Trst, Fiumu, Južni-Tirol, Istriju, Dalmaciju odzel, pak k svojemu orsagu priklopil. Kak se je i ov vkanil! Kakti našem savezniku, smo mu hoteli dati zabadav jeden del Južnog-Tirola,

gdé talijani stanuju. Ali on je već hotel od nas. Gda nas je vkanil, rekli smo mu, da mu hotonce nikaj nedamo. Hodi, probaj, pak si vzemi pod silom ono, kaj bi hotel. Probal je, pak i proba svaki den, ali siromak nemre naprej, ar ga naši junaki nepustiju prek granice. Vnogo i vnogo jezer, više stotina jezer vojnikov ga je koštala njegova vkanjljivost, pak bude ga i još više koštala. Ve se čose po glavi mali talijanski kralj i čoseju se i njegovi ministri. Ali to vre nikaj ne hasni, ar budemo mi u njegov orsag »avantii« napravili, a ne on u našu državu! On bude tuliko zgubil, kuliko je od nas hotel odzeti. Tu bu takaj božja ruka dosegla do njih predi, kak si oni misliju.

Bulgarci su zavzeli Niša.

Minuču nedelju kratki telegramm je sveto naznanje dal, da su bulgarci ulazili u Niš, drugi najveći varaš Srbije i u bojnom vremenu glavni varaš Petar kralja i čeloga srbskoga kormana. Neje ovaj glas čisto iznenada došel, jerbo znali smo, da Niš propal bude, samo ne smo mislili, da se to tak hitro pripetilo bude. Soldačko zapovedništvo nato je računalo, da Niša srbi najmenje još deset-dvanajst danov mogućni budu zadržati i stēm jeden vekši bulgarski šereg barem dva tjedne pred Nišom zastaviti. Još i onda su tak računali, kad su slavni bulgarski šeregi jeden za drugim doli zgazili srbske šerege i Kalafata počistili od neprijatelja i stēm pod Niš došli i počeli odsvunašnje tvrđovine rušiti. Tak lepo vodiju bulgarci svoje slavne šerege i tak napredujuju u Srbiji, da su srbi presiljeni bili Niša ostaviti, kojega su bulgarci skorom bez svake krvi zadobili. Kak vodiju bulgarci svoje šerege, skazali su to višeput, najmre pak sad pred Nišom. Na pol kola su obkolili varaša tak, da srbi su već strahovali, da njim odzaja puta zapreju i stēm u misalovki ostaneju. Svrho toga su ne ufali srbi jeden vekši šereg u Nišu ostaviti, neg rajši su se nazat potegnuli od Niša.

Istina da ne samo vitežki bulgarski

seregi su to zrokuvali, neg i nasi i nemški, koji strahovitno tešćiju srbske serege na sve strani. Gallvitz generala sereg ulazil je već vu Paracsin i tam se je skup sklopil s onim seregom, kojega Bojadzsev bulgarski general vodi i od Zajecara, kojega je za sobom ostavil, neprestalno napreduje na zapad.

Kövess generala sereg pak je zavzel Kraljevo i stēm jeden najvažnesi ključ od svejo srbskih putov nam je vu ruke došel. Srbi poleg toga nemoreju više vu Morava dolini ostati, neg se vlečuju na Novibazar-Mitrovica Pristina liniju. Ova sto kilometrov duga linija je još jedina na koji se morebiti još nekoji dan moreju braniti. Pehodob pak je Niš propal, srbi nemoreju više to misliti, da bi iz strahovitne borbe zdravi mogli vući, naj bolje bi njim bilo, ako bi se skim predi na milost predali, neg pak tak dugo čekati, doklam je pomalem do zadnjega človeka vunistišu.

Vu Nišu su bulgarci četiri sto srbov zarobili, vno go stukov i dvē municionskolah zaplieni. Nadalje pak vlovili su jednoga vlaka, stotri vagonov, koji su svakojačkom municijum napueni bili. Kuliko vrednosti i blaga su ovdī bulgarci vu ruke dobili, to se sad taki prve dane nemore znati. Tuliko znamo, da dosta svega su zaplieni.

Niš je vu Europi jeden naj stareši varaš, vu kojem se je Veliki Konstantin rodil. Prvešu ime mu je Naissus bilo. Niš je Srbiji najvažnesa i najmočnesa pozicija bila. Krasen dan je to nam, bulgarcom, nemcom i turčinom bil, kad je Niš propal. Niš pod celim bojom glavni varaš je cele Srbije, Petar kralja i njegvoga kormana. Tak se čuje, da Passič ministerpredsednik samo vu najzadnješi minuti je ostavil Niša na jednim prepravlenim automobilu. Ostavil ga pak je zato, jerbo previdel je, da niti festunga, niti pak varaša srbska vojska nemore zabraniti.

Niš vu mirnom vremenu popriliki četrdeset jezer stanovnika, sad vu bojnim vremenu pak prečk sto jezer stanovnika je imal. Festung na dešni strani Nisava vode bil je zaxidani, kak svaki najmoderneši festung. Niš je na stotine lēt ključ bil onomu putu, koj vu Bulgariju vodi. Velikomu Konstantinu more zahvaliti, da je tak važen i veliki varaš nastal. Kad pak je Attila svojemi huni vu Europu došel, Niš je strahovitno nesrečen nastal, jerbo Attila do fundamenta ga dal porušiti.

XII. stotinu je srbov došel vu ruke, kojega su i do denes zadržali. Nagy Lajos magjarski kralj k Bulgariji je prekopil Niša. 1386-ga leta turćini su ga zadobili. Hunyadi János nazat ga je odzel. Badieni Lajos seregi 1689-ga leta su ovdī strahovitno zbili turćine. Pred sto šestemi lētmi 1809-ga Sindjelus sbški vojvoda Niš festunga na kojega su turćini jurišali, vu zrak ga je spustil i sbranitelji skup. 1877 ga leta opet su turćini zadobili Nša, kojega je samo berlinski kongresus dal nazat srbov. Sad je bulgarcom vu rukah, koji ga tak sđobra i zlehka više nebudo nazat dali srbov.

Rušeovina Niša podsebe začopa Srbiju. Vu ovim grešnim varašu su najbolje pod Austria-Magjarskom kopali jamu. Sad Srbia sama vunjo opadne i sobom potegne Rus-siju, jerbo mi dobro znamo, da kaj je Srbia delala, to je na rusko zapoved delala.

Slēpec je vodil slēpca i obedva su se vu grob zrušili.

Za Nišom još jeden tijeđen damo Srbiji, onda se počme konec, zatem dojde još jeden tijeđen i Srbia porušena bude. Ov tijeđen mora odlučiti Srbia, ali se preda, ali slavno vumre, ili pak vun odbeži iz svojega orsaga. Ali pak još jedno more biti. Divizije još budo na papiru, neg serega nebude. Koj doli ne opadne, njega vloviju ili pak se svi tak rezbežuju, da jeden za drugoga nebude znal. Nebude više zapovednika, pak nebude koj bi zapoved poslušal. Konec bude komediji, srbi pak si budo premišlivali, gde su naši tak močni savezniki?

Grof Tisza István od boja.

Grof Tisza István našega glasovitnoga ministerpredsednika poiskal je jeden amerikanec, koj je poslan bil od jednih velikih amerikanskih novin i spominali su se od boja. Ministerpredsednik barem nēje na svako pitanje odgovor dal, kak je to niti nē moći, itak jako zanemite reči su ostavile njega vusta. Naveselje našim čitateljom skup smo pobrali ove reči, koje nam vu vnoгим položaju naprē povēju, kaj bude se pripetilo.

— Ali bude mir — rekel je grof Tisza István — i kak dugo bude trajal boj, to čisto od naših neprijateljov stoji. Mi i naši savezniki od početka boja ravno tak, kak i denes samo se branimo. Mi smo nigdar nē imali to misel, da odnekoga nekaj odzememo, pak niti denes nam je nē to cilj. Ali mi hoćemo garancije imeti na bojućnost, da vu miru sigurno moremo živeti. Naš savez zahtēva i to pravo zahtēva, da takve garancije dobimo, koje nam dopustiju vu miru živeti, tojest poleg kojih već nas nišči bantuvati nebude mogel i nebude se podufal.

Srbska tragedia — veli dalje grof Tisza István — tak mislim na konec je došla. Nećem rad od bujućnosti nikaj govorili. Nšem profēta. Samo tuliko velim, da Srbia puno menjša i puno slabeša bude po boju. Kak se bude to pripetilo, to za kratko vreme vidli budemo. Naravno da tak nemore ostati, da Srbia podjednoma puhala bude onu žerjavku i one iskre iz kojih je vu minućem vremenu sve zlo izlazilo. To više nebudemo dopustili i Srbia tak bude morala pokorna biti, kak nēmo njaje.

Oni glasi, koje Englezia vu svēt pušca, da nas i saveznike naše čisto nas bude obkolila i kad se to pripeti mi budemo morali za mir prositi. Englezia i čeli svēt dobro zna, da iz toga nikaj nebude od vezda, ako je dovezda nē mogućna bila to napraviti. Naprotivno Englezia je jako straho za svoje imanje na ishodu. Istina da nē smu mogućni boja odmah na englezki zemlji dalje tirati, ali mogućni smo na to, da jednoga ili drugoga englezkoga saveznika vu srće trofimo.

Kad jedenput Srbiju spokorimo, velike čete se budejo tam oslobodile, koje opet na drugim bojnom polju budemo je zanucali. Gde bude to i kam bude ove čete išle, naravski to vam nemorem povedati, ali ako samo malo poglednete mapu, popriliki sami budete zgdonili. Mi tak vu gospodarstvenih kak vu peneznih poslov do vekovećnosti moremo boja tirati.

— Kaj je s Romanium? Tam ravno ne zgledi tak položaj, da bi Romania spametno politiku i preklopila bi se k našim neprijateljom. Na to pak, da bi s nami išla, mi neraćunamo.

Na Balkanu nēje antant niti najmenje znal, kaj se bude pripetilo. Juniša meseca Hötendorfi Conrad, ostrak-magjarske vojske glavni general to me je pital, kaj more diplomacia na Balkanu napraviti? Ja sem mo tak odgovoril:

— Ako vi ruse zbijete, onda mi budemo zanavēke najvećši diplomatuši, ako pak rusi vas zbijaju, onda mi svi skupa bedaki ostanemo.

Nazadnje je još Tisza od tretje talijanske offenzive govoril, koja se je ravno tak kervava od talijanske strani dokončala, kak i prva i druga. Od toga, kaj hoćemo s talijani po boju napraviti, Tisza nē je štēl odgovor dati.

Zahvalni moramo biti svi skupa našemu ministerprezidentu, grof Tisza Istvanu, za ove krasne reči.

Kak smo spotrli Srbiju?

Kad su septembra meseca vu drugi polovici naši i nemški seregi počeli se rezvijati kre Dunaja, srbi su niti najmenje nē mislili, kakva pogibelj njih čeka. Srbi su tak mislili, da naši samo defenziv liniju hoćeju objaciti i poleg toga sve jakske serege su na bulgarsko granicu poslali i tam su je koncentrirali. Na sevrnu, tojest pri Dunaju s moćnami tvrđovinami su šteli zasvatiti neprijatelja, tojest nas i nemce. Nēje igraća bila prečk sedemsto metrov široke Dune prestupiti preč ako znamo, da na drugem kraju Dunaja su srbski štuki bili nastavljeni. Pod zapovedjom Mackensen generala, Kövess i Gallvitz generali su bili odredjeni, da rezvijaju serege.

Okobra prve dane ostrak-magjarski sereg vu onim vuglo je stal, kojega Dunaj i Sava načini, nemški sereg pak je med Temes i Karaš vodami stal. Naj predi su zrakoplivci sve vizitirali i sve pregledali, zatem je došel strahoviten kanonerski ogenj i oktobra 6-ga počete su čete prečk vode iti. Jedno kratko vreme s menjšami četami su pobrali prečk Drine, prečk serdinešnje Save i na više mestah do Orsove, da stēm zaslēpju neprijatelja i da neprijatelj nēje mogel znati popriliki, kaj bude se pripetilo.

Okobra 6-ga popoldan thüringiaiski soldati su prvi stupili na srbsku zemlju. Drugi dan vjtro počeli su pešički prečk laziti na trejo punti. Ovi su menjše brege s turšćkimi botami preplazili, nesli su sobom municiju i male konjiče, takodjer i mašinpuške. Na večer Gorice brēg je nemcom vu rukah bil, ovdī su se odmah zakopali i vu dekunge složili mašinpuške i stuke. Pri Belgradu neprijatelj vno go stukov imel nastavljenih. Francuzki i englezki štuki su bili naperjeni na Kalimegdanu. Proti zorji itak su več četiri naše divizije ležale pod belgradskom citadelom. Ovi vitezī dvanajst vur su stali vu neprijateljskim ognju, doklam su pomoć dobili.

Nemški soldati medtem toga na Ciganj otoku su se bili sbrimi, koji su se jako hrabro branili. Nekoji pontoni potopili su se, nekoji su na okne zašli, ali nemški vitezī od koraka, do koraka su si put delali s bagonetami. V jutro su pomoć dobili nemci

na Ciganj otok i za kratko vréme po strahovitni kervavi bitki otok je nemcom vu ruke došel. Belgrad varaša pak su naši strahovitni štuki preobladaš. Oktobra 8 ga na večer Belgrada sudbina je već bila odredjena.

Jedna nemška četa je drugi dan vjutor doserdin varaša došla, ove čete zapovednik on kapitan bil, koj je augustuša meseca prvi došel vu Brestlitovsk. Sad je ou zavzel sa šturmom kraljskoga kaštelja i on je na kaštelj del nemško zastavu. Vu ovim vremenu se je na citadeli austrianska zastava rezvila.

Zatem su prek Morave prestupili, po močvarnim putu s nekojim štukom. Brandenburski i bajerski soldati su ovdj presili prek vode. Natem su morali još liniju spuniti sa Kövess generala šeregom, da si oseguriju Dunaja od Belgrada i da Gallwitz generalu pripravljeno municiju pošleju. Lépno se je ovdj na Dunaju sponašala dunavska flotila.

Oktobra 18 ga pobral se je neprijatelj iz Grocka brega, kojega je do zadnje moči branil. Linija se je spunita i savez je bil od Belgrada do Baziaša. Dakle tak je sloboden postal ov put. Srbi su sad od svih stran h počeli skupljati šerege, ali poleg zločestih putov to je teško i mudno išlo. Od Drine, iz Mačve i negotinskoga okruga žurno su išle srbske čete vu Morava dolinu. Neprijatelj je samo vu Timok dolini mogel se nekaj malo braniti. 20 ga i 22 ga su bulgarci presekli valjevo-velez željeznicu, srbskoga šerega glavno žilu bulgarci su zadobili, 23 ga pak je bulgarskoga cara Ferdinand sin utazil vu Ūsküb. Vu ovim vremenu na romanskim hataru su naše čete prek Dunaja došle i 30 ga prva municiju jd došla vu Lom, da se ovdj zide sa turčinom. Dakle ov dan su tri saveznici na srbski zemlji si vu ruke segli.

Srbski šereg je već preplašeni i podjednoma retirera, istina, da nē tah hitro, kak od početka, jerbo naši stopram vezda moraju najviše brege preplaziti i to sad mudno ide. Na montenegrovski granici, Novbazar—Mitrovica—Pristina liniji još jedanput se proti more stavili srbski šereg i onda dojde tragedia Srbije, ali bude kapitulerala, ali pak čeli šereg vinu odbeži iz srbske zemlje i ostavi domovinu.

Mi nemislmo, da on šereg, koj je tak hrabro i stulikšom kervjom branil domovinu, da bi mogućen bil Srbiju ostaviti. Jedan mesec je stopram, da je Belgrad propal i Srbija je uništena, jerbo samo jedna peta stran je srbom vu rukah. Ovu peto stran pak za nekoji dan takodjer počistiju od neprijatelja i onda red dojde na Montenegro, koja zabada vu plačuć prosi talijane za pomoć. Istina Bzija se je skazala i ovi dva grēšni orsagi kaštigani budo, kak je još nigdar orsag kaštigan nē bil.

KAJ JE NOVOGA ?

Spričavanje.

Primem pero v ruke,	Či je tak sudjeno
Listeka napišem.	V taberu vumrtiti.
Pak si svoje oči	Daj mi dragi Jezus
Suznate obrišem.	Vu nebo dospēti.

Počnem promišljavat	Vu kraljevi vojni,
Ovu velku žalost	Veselo je vumrti,
Četerdeset i dvē	Ali je žalostno.
Leti moju sterast.	Sve skup ostaviti.

Zapoved cesaraka
Doredila ovo.
Da moraju iti,
Štelingu izvršiti.

Vnoge majke sinek,
Mile žene parek,
Maie detece otec.
Dober gospodarek.

Čas je fletno došel,
Neznam da bu prošel.
Što bu dimo došel.
Kak bu doma našel ?

Bože naš ljubleni,
Otec Bog nebesah,
Neostavi ti nas,
Ar smo deca tvoja.

Oh kak smo mi grēšni,
Tebe žalostili,
Im smo toga vrēdni
Ar smo zagrēšili.

Vnogi si tak misli,
Da bi me pokrila.
Ta črna zemljica,
Dnša zveličila.

Ja vam svim skup rečem :
Budi Bog naš hvaljen !
Bog nas s ve skup čuvaj !
Na sve vėke Amen !

Fels6-Vidafalva.

Znam, da vnogi misli,
Ne treba već mene,
Brnu se drugač,
Sve naše mišljenje.

Kajti človek snuje,
Bog nam odredjuje.
Sad si premislimo,
Kaj se nas kažuje.

Sve nam bude dišlo,
Mladi i tak stari,
Ve si premislite,
Dragi gospodari.

Svaki den čujemo
Milo se plakati,
Vnogu dobru ženu
Pareka uzvati.

Ali da je vnogi v hladen
Grobek spravljjen.
Nebu ga već vidla,
Niti s njim govorila.

Niti nabu mogla
Svečicu vužgati,
Ar za njegov grobek
Nikak nemre znati.

Vinczetics Agata.

— **Zniknul je srbski korman.** Kak su savezni šeregi počeli po srbski zemlji napredovati, tak je zniknul srbski korman da ga nigdi nē moči najti. Englezke novine tak misliju, da Petar kraj nēje vu Monastiru, jerbo ov varaš je preveć blizu grčke zemlje, Petar pak je denes vu svakoga za ulani, samo ravno vu grke nē Rječ novine pišeju, da nova rezidencija brčas je vu Kraljevi, druge novine opet sve tak znaju, da Petar kraj, čela dinastija i čeli korman već su vušli iz orsaga. Londonski srbski poslanik višeput je probal s iskrenim telegramom svojega kormana najti, ali niti jedanput je nē dobil odgovora.

— **Beži srbski šereg.** Kak su naši Kragujevac zadobili, srbski šereg se više nēće tak braniti, kak se je predi. Kad je Putnik vojvoda zahvalil se, Gurko Pavleviča su imenuvali za prvoga vodju. Ali kad je i on Vranja, Negotin i Zajecar zgubil s hitli su ga iz službe i na mesto njega su Stepanovics generala pozvali na ov stolec. Ali to sve skupa već nikaj je nē napomoć srbskomu šeregu, koj ove zadnje dane bez pameti beži na sve strani, da nekam vuide, ali kam, to sami srbi neznaju.

— **Grki proti antantu.** Iz Sofije pišeju, da nē samo Romania neg i Grčka neutralna ostane. Romaniji su rusi na novoma Besarabiu, Erdelya i pol Srbije obećali, ako knjimi prestupi. Romania na ovu bedasloču niti odgovor je nē dala. Zadnja prijava tak govori, da Grčka odlučno bude stupila proti antantu. Grčki kralj i čelo grčkog soldačko zapovedništvo za par danov vu Saloniki dojde, da se braniju proti onam četam, koje je antant silom vu Saloniki spravil.

Embros grčke novine pak tak pišeju, da nēga jednoga grka na svēto, koj bi se zaluvaj za srbe, jerbo još su nē pozabili, kak se je Srbia sponašala, kad je vu Macedoniji sve grčke cirkve i škole zaprti dala i nēje grkom niti to dopustila, da grčki stanovnici grčke knjige i novine čitaju

— **Pobil se je englezki kralj.** Eng

lezki kralj minući tijeđen pohodil je francuzkoga fronta Kralja je soldačija s velikim kričom čekala. Od kriča konj se je s plašil i kralja je doli hitil. Kralj je tak nesrečno opal, da je pod konj došel i konj ga je jedan fatat sobom vlek. Kad su oficiri konja zastavili, kralj je već kervavi bil i omedlel je. Englezom jako je to nē povolni, da se je to ravno vezda pripetilo, kad bi najbolje nicali kralja. Novine tak pišeju, da kralj odsnutrašnje bolesti ima i da dugo vremena nebude mogel postelju ostaviti. Položaj kralja nēje ravno najbolši, ali niti nevaren je nē.

Druge novine pak tak pišeju, da jedan nemški granellin se je sprozil nē dalko od kralja i od toga se je konj splašil. Brčas to nebude istina, jerbo naravno kralja nigdar tak dalko vu front nepustiju, gde već granellini bi ga mogli doseći.

— **Četiristo zarobljenikov ?** Kad su bulgarci vu Srbiju vdrl, vnogo naših zarobljenikov su oslobodili. Samo vu Nisu su prek četiristo samih naših zarobljenikov našli, koje su srbi već nē imali vremena dalje spraviti. Razmi se, da naši s velikim veseljom su prijeli osloboditelje. Zarobljeniki svi tak povēdaju, da srbi su nē najpoštenije s njimi baratuvali. Svi su sdrapani, naj više pak njih je bez obuće bilo, k tomu pak jako slabom koštum teško delo su morali delati. Sad su se rešili muke i komaj čekaju, da opet moraju na bojno polje iti.

— **Srbski pobeg.** Iz Grčkoga pišeju, da dan na dan vnogo srbskih beguncov dojde, koji strahovitno vnogo terpiju od glada, jerbo peneze nēmajou, srbski korman pak njim nēće napomoć biti. Grki se njim moraju smilovati i barem ponečim je oblačiti i hraniti. Ženske i deca skorom svi su betežni od velikoga zla i terpenja.

— **Položaj srbskih šeregov.** Srbi podjednoma bežuju i retireraju proti Montenegro. Ako morebiti i moguće bude srbskom šeregu svoj cilj postići i onda jako spotrti i prerēdjeni šereg bude na onu liniju došel, gde još jedanput hoće se proti staviti. Do vezda srbski šereg samo vu zarobljenikov je prek petdeset jezer zgubil. Dan na dan vnogo srbske soldačije poloviji i nazadnje kad kapitulacija dojde, nebude veliko sto imel kapitulerači.

Kad se je Srbijom boj započel, srbski šereg do tristo jezer vojnika je imel, sad od toga vu mrtvih, pležeranih i zarobljenikov prek polovicu je zgubil. Dojuće dane još i od ove polovice vnogi bućo mrtvi, pležerani i zarobljeni tak, da srbski šereg na granicu dojde, nebude niti sto jezer vojnika brojil. Sto jezer srba bude moralo odlučiti, ili se predati, ili pak domovinu ostaviti.

Antantova pomoć nikaj nebroji vu ovim položaju. Englezi podjednoma pišeju da tuliko i tuliko jezer su već vu Srbiju poslali, ali niti naši, niti bulgarci najmre pak Srbije nigdi ne vidiju. Englezka pomoć je samo na papiru. Nekaj francuza ima doli vu Srbiji, ali bormes tak malo, da to nēje vredno za pomoć zvati.

— **5400 talijanskih robov.** Talijani vu tretji ofenzivi strahovitno vnogo ljudstva su mogli zgubiti. To se iz toga vidi, da samo ober sto oficirov i prek pet jezer vojnika su naši polovili. Dakle talijani vnogo mrtvih i pležeranih moreju imati jerbo vu

takvim boju, gde se jedna stran samo brani, malo prilike je neprijatelja zarobiti. Ako pak smo mi skorom šest jezer njih polovili, onda nezmerno mrtvih moreju imati. Naši još i denes sve svoje pozicije deržiju i još denes su čeli bregi mrtvih pred našemi šanci, koje neje moči pokopati, jerbo talijani je nečeju, naši pak je nemoreju.

— **Francuzi vu Albaniji.** Francuzki korman je odlučil, da vekši šereg bude vu Albaniju poslal, da ju zavzeme predi, kak bi srbski šereg nuter vdril. Vidimo i stoga, kak podpira antant Srbiju niti to ji neče dopustiti, da vu veliki stiski vu Albaniju pusti srbe, koji pak drugoga puta nēmaju, ako nečeju doći deti oružje.

— **Nazat smo bilil ruse.** Zadnje dane rusi su opet svelikom močjom se navali na naše pozicije, da nam fronta prederuje. Tri danov podjednoma su šturmati, ali niti jedan koračaj su od naših jarkov i šancov nē zadobili. Sveposud kervavu su je nazat zbili, i više jezer njih polovili. Samo jedan dan blizu sedem jezer su njih polovili. Sad je opet mir nastal na ruskim frontu.

— **Veliki francuzki zgubiček vu Vardar dolini.** Francuzke čete došle su do Vardar vode da zastaviju bulgarce. Dva dana je velika i kervava bitka trajala. Od kraja su se francuzi dobro deržali, ali kad su bulgarcu na šturmu išli vno go se njih je odmah predalo, drugi pak su bez svakožda reda pobešli. Nezmerno vno go su njih bulgarcu postrelali i vno go municije i svakoždačko drugo blagu i oružje tam zadobili.

Francuzi stopram vezda su previdli, da njim je kvar bil dojt na Balkan i vezda stopram vidiju, da njih je Englezia opet prevariła. Englezi su svigdi tak spametni, da na svakim frontu samu francuze ili ruse pošilaju naprē, sami sebe pak nečeju vu ogenj poslati.

— **Trsteniku 1000 srbov su vlovili.** Vrnjackska-Banji pak su srbi jednoga špitala ostavili vu kojem su naši jezero be- težnikov, oficirov i jednoga doktora našli. Gallvit generala šereg od Brusta na sever pri Jastrebac bregu stoji. Bulgarske čete pri Alex'ncu prek Morave su došli.

— **Obćinita šturma proti Görzu.** Talijani opet su na novoma počeli vdirati na Görz. Po tretji isonzoj bitki talijani he- njali su šturmati, jerbo jako su njim rede rezrdili. Sad su rezervu vu prvu liniju spravili i vekše čete su na skupljali pred Görzum. Pri Plava i do Monte de sei Bus- siji obćinitu šturmu su počeli opet. Batrivi- ni naši branitelj talijane su opet na čeli liniji kervavu nazat zbili. Potlam je veliki viher nastal i talijani nē su već ufali po- noviti šturmu.

— **Srbi i nadalje budo harcuvali.** Jeden srbski oficir je rekel, da srbi tak dalko i tak dugo budo retirerali, doklam na jedno takvo liniju dojdeju, gde se zas- tavili budo mogli i dalje braniti. Zalostno je da jedno poziciju za drugom moraju ostaviti, ali doklam srbski soldat, soldat os- tane, boju nebude konec. Istina da do ve- kivečnoga niti to nēje moguće, neg itak ako ueprijatelj zanami bude išel vu Montenegro ili vu Albaniju, puno teži nas bude ladal, jerbo nikakvih putov nēma i nebude mogel za sergi municiju i stroška voziti. Vu Al- baniji smo od toga straha, da nas albanci, ako je za vremena s oružjem oboružiju,

lehko nam za hrbet dojdeju. Svrho toga potrebno je, ako antant neče Srbiju i celo- ga balkanskoga boja zgubiti, da nam barem tri sto jezer vojnika pošle na pomoć. Oni sto pedeset jezer vojnikov, koje nam je do vezda antant poslal, nēje dosta, da slav- no zaključimo boja.

— **Serrail odredil je retiriranje.** Serrail francuzki francuzki general iz Salo- niki telegrafiral je na srbsbo soldačku zapo- vedništvo, da naj odmah odrediju obćinitu retiriranje, jerbo za vezda to njim naj spa- metneše bude. Vu bližnjim vremenu itak bi to morali napraviti. Englezke i francuzke čete nebudo ostavile Grčku zemlju tak du- go doklam samo nekaj budo mogle biti srbov na pomoć.

Kak se vidi francuzi i englezi nēmaju veliki kuraž vu Srbiju ili, neg samo mar- keraju vu Grčkim to bož, da idu i da se mi preplašimo pred njimi. No rusa ga pu- no više bilo lani vtimi vu Karpati. pak smo se nē zato preplašili.

— **Srbski korman vu Talijansku se bude preselil.** Francuzke novine pi- šeju, da srbski korman za to se nikaj ne stara, ako na bojnomo polju tak zločesto stojiju i ako je srbski šereg vu tak zločes- tim položaju. Nadalje pak pišeju, da srbi nigdar nebudo zoseb mira napravili, neg do zadnjega človeka budo vojvali. Ako pak srbski korman nebude imel mesta vu Sr- biji, mora tak napraviti, kak je belginski korman. Mora vu Talijansku zemlju se preseliti, gde s radostjom čekaju i tam mo- ra počekati, doklam bolše vrēme dojde za Srbiju. Iz Athēna pak pišeju, da je srbski korman iz Mitrovice vu Kruševo odišel.

— **75 jezer vojnika je već Srbia zgubila.** Srbski oficiri sami valujeju, da srbski šereg do vezda je već sedemdeset i pet jezer vojnika zgubil. Tak glasovitne di- vizije, kak je Timok i Sumadija divizija se- demdesetpet procentov su zgubile, tojest od stotine sedemdesetpet osobah.

— **Bulgarcu i srbi su se narav- nali.** Temps novine pišeju, da bulgarcu su se naravnali sa Turkhan pašom i poleg ove pogodbe albanci odzaja se moraju na srbe navali, da stēm bulgarcom puta odpreju proti Durazzo varašu. Tak pišeju ove novine da ovu pogodbu vu Genf varašu su pod- pisali bulgarski i albanski poslaniki.

Pěsma od mladoga junaka.

*Ve nam teče létu devetsto petnajsto,
Koja je po čelim svétu tak žalostno.*

*Ova pěsem je od Vugrinca Ivana
Koj se rodil osemdeset i sedmoga.*

*Rodil se je osemdeset i sedmoga,
A vumrl je devetsto i petnajstoga.*

*Dočakal se mesca lépog apriljuša,
Veseloga dneva, zelenog proljetja.*

*Vu Karpatu me je dostigla kuglica,
Daj me bila vidla ma draga majčica,*

*Kak sam opal ja tam na črnu zemljicu,
Něsam mogel gori zdići si glavicu.*

*Zgledal sam se tužno na nebo visoko,
Zezval sam si majku tu božju bistricko.*

*Zagledali su me svi moji pajdaši,
Kak ja ležim na toj zelenoj travici.*

*Nit me nisu mogli svi poznati skorom,
Tak sem bil oblejan ves svojom krvicom.*

*Sanatarska kola su me tam čekala,
Koja su me taki na banhof pejala.*

*Tam su mene odmah pajdaši prijeli,
Na črnu mašinu su me gori zdigli.*

*Ona me je v nemšku zemlju odveljala,
I vu starim Beču me je ostavila.*

*Vumrl sam vu velkim Beču vu špitalu,
Zakopani bil sam tam na bečkom groblju.*

*Nije mogel on na tu žalost misliti,
Nit na svo rodjeno mesto glas poslati.*

*Nit na svo rodjeno mesto glas poslati,
Nit svog oca, majku lépo pozdraviti.*

*Svog oca, majčicu lépo pozdraviti,
Brata, sestre moral sam ja ostaviti.*

*Da bi moje sestre za moj grobek znale,
Bi mi na Sve Svetce svédice uzgale.*

*Sestre mile za me molte se Božeku.
Koj počivam mirno vu hladnom grobeku.*

*Bil sam stopram v dvadeset i sedmom létu,
A mene nēma već na tem tužnim svétu.*

*Bil sam junak mladi v najlepšoj mladosti,
Da sam stavil oca, majku vu žalosti.*

*Zdehnuł sam si dušu na skradnjoj vucici,
Něsam mogel reći ja s Bogom majčici.*

*Koja me je težko gori odhranila,
I na zadnje kraju me je aidovala.*

*Ovu pěsem njegve sestre su spisale,
Koga nadu nigdar iz srca zbrisale.*

*Ova pěsem v Novim-Beču je zmišljena,
I vu Medjimurje malo je poslana.*

*Kaj se budu svi za njega zmišljivali,
Koji njega domaj dobro su poznali,*

*Ta črna zemljica naj mu lehka budi,
Naj ga gospodin Bog svom milostjom sudi!*

S Bogom!

Vugrinec Rozi i Marija.

Dráva-Olár.

Urednikova pošta.

Opet smo dobili vno go pěsme od naših poštuvalih čiteljah. Nekeje smo vre prečitali, iz kojih se vezda spome- nemo vu našem odprtim listu. Druge budemo potlam prečitali i popravili, gđe bu treba, pak bumo onda nazna- nili, je li su dobre za naše novine, ili ne.

Do vezda smo prečitali sededece pěsme :

1.) Pěsma od mladoga junaka. (V. R. i M. Dráva— Olár.) Vaša žalostna pěsma bude vu denšnjim broju naših novin izlazila s popravkami. Lépo je od vas, da ste se iz svojega brata vu popěvki spomenule.

2.) Spričavanje. (V. A. Felsővidafalva.) S poprav- kami bude se štampati dala.

3.) Pěsma do 50 lét starih regrutov. (S. M. A. Dom- boru.) Ova dobro složena pěsma bude na skorom izlazila.

4.) Pěsma. (M. J. Kristóf-falva.) Izlazila bude, ar su verzuši dobri.

5.) Pěsma iz bojnog polja. (B. J. - M. Sz.) Bude dobra za novine.

6.) Madi regrut. (L. A.) Preslaba je ova pěsma. Nemremo ju vu novine deti.

7.) Pozdrav iz Ruske zemlje. (H. A. iz Alsó-Mihály- falva.) Dobro i lépo je složena, za to bude izlazila. Mi vam takaj lépi pozdrav pošilamo daleko vu tudju zemlju i želimo sreću i zdravje vu taboru.

Svim skup s pozdravom! (M. J.)

**Tražim dobroga VINCELIRA
koji se i u gospodarstvo razumi
za Štrigovo.**

**Upitani se more Lókórház
Čsáktornya.**

GABONA ÁRAK/CIENA ŽITKA

MÉTERMÁZSA	I METERCENT	K
Buza	Pšenica	36 50
Rozs	Hrž	30 —
Arpa	Ječmen	29 —
Zab	Zob	28 —
Kukorica uj	Kuruza suha	24 —
Fehér bab uj	Grah beli	40 —
Sárga bab	Grah žuti	40 —
Vegyes bab	Grah zmešen	40 —
Kendermag	Konopljeno seme	52 —
Lenmag	Len	52 —
Tökmag	Koščice	74 —
Bükköny	Grahorka	28 —

STOCK-GOCHNAC MEDICINAL

SZAVATOLT
VALÓDI
BORPÁRLAT

CAMIS ÉS STOCK GÖZ-
PÁROLÓ TELEPÉBŐL BAREOLA

COGNAC-GÖZFŰZ-
DE, ÁLLANDÓ HI-
VATAL. VEGYI EL-
LENŐRZÉS ALATT

612 10-55

KAPHATÓ MINDEN JOBB ÜZLETBEN!

100 liter házi ital

frissítő, jóízű és szomjat oltó, csekély költséggel bárki által készíthető. Kaphatók: ananas, alma, grenadine, málna, muskotálykörte, borsosmenta, narancs, waldmeister, meggy. Sikertelenség kizárva. Ezek a házi italok nyáron behűtve és télen forralva, rum és pálinka helyett élvezhetők. Az alkatrészek ára pontos előírással együtt utánvétellel bérmentve K 450. Őt ilyen adaghoz 1 adagot ingyen adok. Gazdaságok, gyárak, nagyobb háztartások, műhelyek stb. számára megbecsülhetetlen, mert a munkás felfrissül, nem részegedik meg tőle és munkaképessége nem csökken. BRODLICH JÁNOS, Angyal-rozéria Brünn 618 szám (Morvaország).

628 12-50

Hepp Ede, pekar Csáktornya

Rákóel-utca híze broj 18. polog Kraljevskoga suda.

Ima takaj trgovinu od najbolše vrsti VAPNA.

Koji treba zaidanje, može ga dobiti u svako doba doma pri njemu uz najfalesu cėnu. Koji treba cėli vagon dobi vapno čisto fal. Trži cėpanoga suha bukova drva i lapora na vagu.

568 101-*

A

ROVÁS

című rovatot olvassa
el naponként a Bu-
-dapestben megjelenő -

AZ UJSÁG

politikai napilapban. A háborús helyzet kimerítő és szakszerű magyarázata. Bő hírrovat, tájékoztató és minden tudnivalót felölelő közgazdasági rész.

Egyes példány ára 12 fillér.
Kapható minden újságelárusítónál.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . . . 32 korona
Félévre . . . . . 16 „
Negyedévre . . . . . 8 „
Egy hónapra . . . . . 2 K 80 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA
BUDAPESTI, VII., RAKÓCZI-ÚT 54. SZAM.

Almát

elad helyben, minden
kedd, csütörtök és
szombaton

Özv. Dr. Krasoveczné

3071/1915

HIRDETMEŇY.

Csáktornyan a városházán lévő „Zrinyi és Scheiber-féle“ üzleti helyiségek 1916 évi január hó 1-től hat egymást követő évre folyó hó 23-ik napján délután 3 óraker a község háza tanácsstermében haszonbérbe adtak

Feljeltek a hivatalos órák alatt a község házán megtekinthetők.

Kelt Csáktornyan, 1915 évi november hó 8-ik napján.

Az előljáróság.

A legújabb Balkán és a világháború összes térképei

(Európa, Szerbia, Oroszország, Franciaország, Törökország és Olaszország)

különféle kiadásban és nagyságban kaphatók

Fische! Fülöp (Strausz Sándor)
könyv, zenemű és papirkereskedésében
Csáktornyan • Interurban-Telefon: 34.